

# Aalajangersimasumik suliffillit sisamararterutaannit ikinnerupput

Peqqissaasup 2019-imi ulluinnarni sulisarnerminit oqaluttuaa.

*Atuartartut allagaat Mia Sørensenimit, Dronning Ingridip Napparsimavissuani peruluttunik peqqissaasoq.*

Sapaatip akunnerata siuliani peqqissaasut ullaakkut ataatsimiinneranni qullersara taartaasartullu katillugit arfineq marluk ullup ingerlanissaa pilersarusiorparput. Immikkoortorta qarfinni aaajangersimasumik sulisut sisamaavugut taartaasartullu maannakkut 20-ullutik. Peqqissaasut taartaasartut amerlasuut napparsimavissuarmut ikiuutaapput, oqaatigisariaqarporli immikkoortorta qarfimmu sapaatip akunneri tamaasa sulisussanik nutaanik takkuttoqartarnera nukinnut nungullaataasartorujussuusartut:

-Ukua sumi toqqortarisarpisigit...?

-Napparsimasoq imatut pigaangat qanoq iliortarpisi...?

Apeqqutit taamaattut ullut tamaasa tulleriiaaginnavittarput, sulisullu nutaat ilinniartinniarsarisarpagut napparsimasullu sapinngisatsinnik isumagisarlugit.

- Qanoruna oqartoq? Peqqissaasutut kalaallisut oqaluttutut akuttunngitsumik aamma taamatut aperineqartarpunga. Naak napparsimavimmi nutserisoqaraluarluta nutserisutullu ilinniarnikuunngikkaluarlunga peruluttunilli peqqissaasutut ilinniarnikuugaluarlunga nutserisoorusuttarpunga. Immikkoortorta qarfimmimi aamma iluaqutissaqarpoq. Ajoqutaasorli tassaavoq suleqatikka danskisut oqaluttut ikiortuartariaqartarakkit, iluaqutaasorli tassaavoq napparsimasup uagullu nakorsat peqqissaasullu akornanni katsorsaanermi taaguutinik paatsuuisarnerit ikinnerulertarneri. Taamaamat pisortatiguunngitsumik nutserisutut peruluttunillu peqqissaasutut sulivunga, taamatullu inissisimaninni taartaasartut immikkoortorta qarfimmu takkuttuartartut tassunga peqatigitillu ajornannginnerpaamik ilinniartissinnaavakka.

Atuartartutut allagara assigiinngiaassutsimik isornartorsiuinerunngilaq kalaallillu oqaasiinik illersuinerunani. Imaanngilaq suleqatit taartaasartut Danmarkimeersut, Savalimmiuneersut, Sverigemeersut Norgemeersullu nuannarinngikkikka. Amerlasuut piginnaasaqartorujussuuupput, immikkoortorta qarfimmilu sulisut tamarmik napparsimasortartinnut iluaqutaasartorujussuuupput. Atuartartutulli allakkama aallartinnerani oqaatigisattut immikkoortorta qarfimmu taartaasartut maannakkut 20-upput aalajangersimasumillu atorfillit sisamaallutik (aqutsisut marluk ilanngunnagit). Aalajangersimanngitsumik atorfillit amerlapput, taartaasartullu amerlanerit suliassamik suliarinissaannut uagutsinnit aalajangersimasumik atorfilinnit ingerlaavartumik ikiorneqarnissaminnik piunasaqartarput.

Taartaasartunut aningaasartuutit namminneq aamma annertoorujussuuupput, tassa peqqinnissaqarfiup aningaasat amerlanerit aalajangersimasumik atorfilinnut atornagit taartaasartut allaffiinut akisuunut akiliutit amerlinissaat toqqarnikummagu. Naalakkersuisut sulisut pillugit periusissiaat eqqaagaangakku siornatigut taaguutaasartoq ”peqqissaasut limousinerlutik takkuttartut’ ajoraluartumik eqqaasarpara. Sulisut kattuffipput malillugu politikkerertatta peqqissaasut taartaasartut allaffiinit namminersortunit tikisinnissaannut millionerpassuit marlunnik kisitsitallit atortarpaat, imatullu isikkoqarpoq allat qanoq iliornerannik ilisimasaqartoqartanngitsoq. Inerpera eqqarsaatigilaarniarlugu tamatsinnullu iluaqutaasumik piffissamut sivisuumut pilersarusiorniarluni unillatsiartoqarneq ajorpoq.

Immikkoortorta qarfinni taartaasartorpassuit affaasa missaasa Kalaallit Nunaat siusinnerusukkut tikittarnerminnit ilisimavaat. Sulisussarsiarinissaat akisugaluarpoq, minnerpaamilli peruluttut inaanni suleriaatsitsinnik pissutsinillu ilinniartinneqartariaqanngillat. Taamaattorli peruluttut inaanni peqqissaasut taartaasartut nunanit allaneersut akissarsiakkaat 20-upput aalajangersimasumillu atorfillit Nuumeersut sisamaallutik. Amerlassusaasa assigiinnginnerujussuisa erseqqissumik takutippaa peqqinnissaqarfitsinni immikkoortunut

tamanut sulisussanik pissarsisinnaangitsugut. Tamanna kanngusuutigissanngilarput. Nunani allani tamani nakorsanik nunarsuarmi tamaneersunik sulisussarsisoqartarpoq, tamannalu pillugu Danmarkimi maannakkut annertuumik oqallittoqarpoq. Isumagali tassaaginnarpoq sulisussanik nunatsinneersunik sulisussarsiniarluta piffissallu ingerlanerani ilinniartitseqqinnissamut iliuuseqaqqilaarsinnaasariaqartugut. Ullumikkut noor'lumiippugut siuariartuinnarsinaavugullu.

Nuannerissaqaara nunatta peqqissuseq pillugu politikki allanngortippagu. Eqqarsaatigilaarsiuk sulisut pillugit nutaamik politikkeqalersoq, tassani sulisut sulisoriinnarnissaat salliutinneqarluni. Peqqissaanermi sulisut nunatsinneersut sapinngisamillu marlunnik oqaasillit ukiut ingerlaneranni piginnaasaqalersikkiartuaarneqarsinnaasut ingerlaavartumik sulisussarsiarineqarsinnaapput. Nakorsanut napparsimasunullu iluaqutaasumik peqqinnissaqarfik allanngortinneqassaaq. Sulisut marlunnik oqaasillit qaffasissumik ilinniagallit sulisut nunarsuup sinneraneersut pisariaqartut suleqatigilernissaannut nukissaqarnerulissagaluarput. Peqqissaanermik suliaqartut pikkorissarsimasut, akuersissummik allagartaqartut toqqakkaminnillu ilinniarsimasut suliffimminnut qujassutissaqartuaannartarput, Kalaallillu Nunaat aalajangersisumik atorfilinnik amerlasuunik sulisoqalissalissagaluarpoq, malugigunikku piginnaasat qaffassarnissaannut piffissamut sivisuumut pilersaarutip ilaatut salliutinneqarlutik.

Nammineq peruluttunik peqqissaasutut Kolding Sygehusimi ilinniaqqinnikuuvunga, poltikerillu kaammattuinnarsinnaavakka ilinniaqqinnernut sulisullu sulisoriinnarnissaannut aningaasat amerleqqullugit. Taartaasartut allaffiinut milllionilikkaanik akilimmik isumaqatigiissusiornissamut pisussaaffilerlusi maannakkut toqqarnikuusarsi pinnagu taamaalioritsi. Naalackersuisut tamanna akisussaaffigaat, soorunalumi aamma peqqinnissaqarfimmi peqqissaasut aqutsisullu aningaasat sunut atornissaannut tullerriaarisussaapput peqqissaasullu nunatsinneersut amerlanerusut ilinniaqqinnissaannut piffissaqartitsissallutik.

*Atuartartutut allagara inuinnartut allappara.*